

Efektywność ekologicznego odchowu prosiąt i tuczu świń z wykorzystaniem własnych materiałów paszowych i dodatkiem certyfikowanych mieszanek uzupełniających lub premiksów

Ciechocinek 10.04. 2024

SFINANSOWANO Z FUNDUSZU PROMOCJI MIĘSA WIEPRZOWEGO

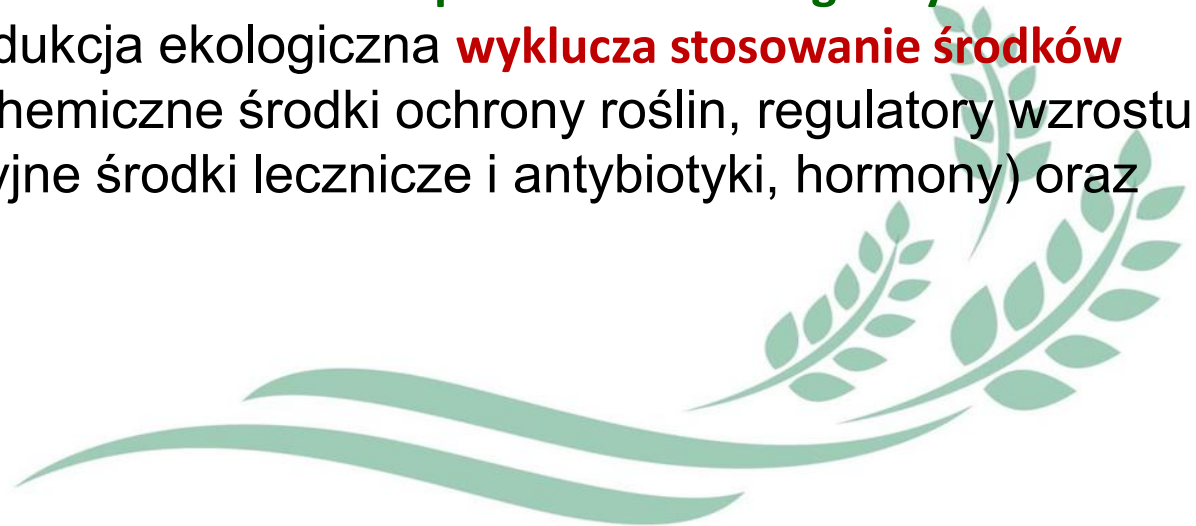

Rolnictwo ekologiczne

Rolnictwo ekologiczne, zarówno w sferze produkcji roślinnej jak i zwierzęcej obwarowane jest stosownymi przepisami i rozporządzeniami. Celem tych przepisów opartych na ogólnych i szczegółowych zasadach jest promowanie **ochrony środowiska, utrzymanie bioróżnorodności**, a przede wszystkim zdobycie **zaufania konsumentów do produktów ekologicznych**.

Generalnie należy stwierdzić, że produkcja ekologiczna **wyklucza stosowanie środków chemicznych** (np. nawozy sztuczne, chemiczne środki ochrony roślin, regulatory wzrostu, syntetyczne aminokwasy, weterynaryjne środki lecznicze i antybiotyki, hormony) oraz roślin i pasz z udziałem GMO

Rozporządzenia

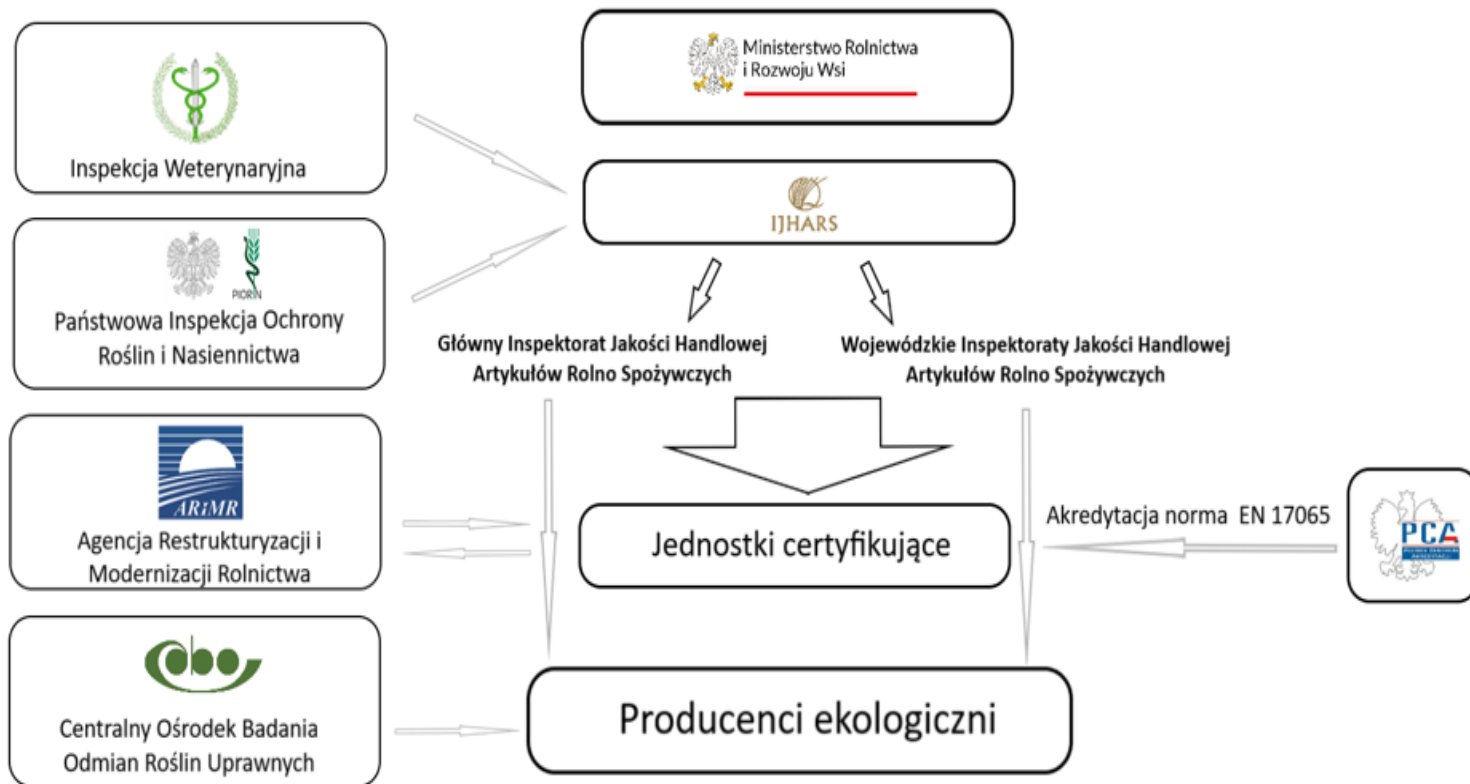

W rolnictwie ekologicznym stosuje się środki żywienia zwierząt na podstawie aktualnych przepisów zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady **(UE) 2018/848** z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów oraz w Ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (**Dz.U. 2022 poz. 1370**).

Takie postępowanie nie tylko współgra z podstawowymi zasadami rolnictwa ekologicznego, ale i wpisuje się w ramy **zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej** poprzez realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu.

ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ W POLSCE

Chów ekologiczny

Świnie utrzymywane w systemie ekologicznym muszą mieć swobodny **dostęp do paszy objętościowej** (UE rozporządzenie WE 834/2007 i rozporządzenie Komisji 889/2008), przede wszystkim w celu poprawy dobrostanu i zdrowia zwierząt, co ogranicza nieprawidłowe zachowania.

Żywienie trzody chlewnej w chowie ekologicznym powinno być zasadniczo realizowane paszami pozyskanymi z produkcji organicznej, najlepiej z własnego gospodarstwa. Należy stosować: **ziarno zbóż, nasiona bobowatych, makuchy, pasze objętościowe, dodatki mineralno-witaminowe**

Pasze i dodatki pasowe dla świń

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1165 z dnia 15 lipca 2021 r. zezwalające na stosowanie niektórych produktów i substancji w produkcji ekologicznej oraz ustanawiające ich wykazy.

•ZAŁĄCZNIK III

Produkty i substancje dopuszczone do stosowania jako pasza lub w produkcji pasz.

Dotyczy m.in. ziół, mineralnych i aminokwasów oraz drożdży, mączki rybnej, itd.

- Zboża: pszenica, jęczmień, żyto, orkisz, pszenżyto
- Nasiona bobowatych: groch, łubiny, bobik
- Makuchy z roślin oleistych: rzepak, soja, słonecznik, pestki dyni , len
- Pasze objętościowe: zielonki i kiszonki, okopowe, warzywa, wyciągi z owoców
- Dodatki paszowe: drożdże, mieszanka Dolfos S RE

DOLFOS S RE

DOLFOS S RE jest mieszanką uzupełniająca niedobory mineralno-witaminowe przeznaczoną dla trzody chlewnej w każdym wieku.

Pełny zestaw witamin, aminokwasów pochodzących z naturalnych źródeł i składników mineralnych oraz enzym **fitaza** czyni z niego cenny i niezbędny dodatek do wszystkich pasz typu gospodarskiego.

W żywieniu grupowym stosuje się w ilości 2-2,5 kg na 100 kg paszy. Prosięta do 20 kg – 4-15g/dziennie Warchlaki 20 – 60kg – 15-35g/ dziennie Tuczniaki 60-100kg – 35-70g/ dziennie Maciory prośne i karmiące – 45-85g

Wartość energetyczna pasz

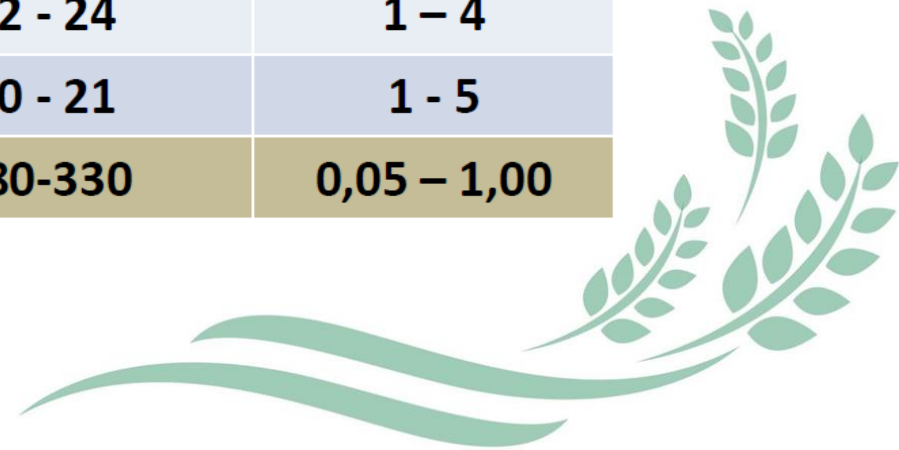
Pasza	Energia metaboliczna w MJ/kg suchej masy paszy	
	Ekologiczne	Konwencjonalne
Bobik	14,1	14,4
Groch	15,4	15,8
Jęczmień	13,95	14,3
Len	20,8	21,4
Makuch rzepakowy	12,5-15,2	16,8
Owies oplewiony	12,1	12,6
Pszenica	15,1	15,6
Pszenżyto	14,9	15,3
Żyto	14,3	15,2

Wartość pokarmowa pasz objętościowych i makuchu

Pasze	MJ EM/kg	Białko ogólne, g/kg	Dawki, kg/dzień
Zielonka z traw	1,7-1,9	32-40	1 - 5
Zielonka z lucerny, koniczyny	1,6 – 1,7	47 -32	1 - 4
Kiszonka z CCM	12 – 14,5	38 -50	0,5 – 3
Kiszonka z warzyw, mix	0,9 – 1,8	12 - 24	1 – 4
Warzywa świeże, mix	0,8 – 2,1	10 - 21	1 - 5
Makuch rzepakowy	13,5-15,0	280-330	0,05 – 1,00

Dawki pasz ekologicznych dla loch

Wyszczególnienie	Lochy do 90 dnia ciąży		Lochy od 91 dnia ciąży		Lochy karmiące	
	I (G)	II (P+G)	I	II	I	II
Skład dawek, kg						
Jęczmień	0,795	0,750	1,230	1,000	2,271	2,000
Pszenżyto	0,705	0,730	1,000	1,200	2,200	2,032
Groch	0,304	0,302	0,600	0,300	0,700	0,500
Zielonka z traw	1,151	1,200	1,500	1,200	2,000	2,000
Mączka rybna	-	-	-	0,230	-	0,400
Kreda pastewna	0,026	-	0,039	-	0,078	-
Fosforan dwuwapniowy	0,015	-	0,035	-	0,061	-
Sól	0,009	-	0,011	-	0,024	-
Mieszanka Dolfos S	-	0,050	-	0,049	-	0,106
Razem	3,005	3,032	4,414	3,979	7,335	7,039

Zioła u prosiąt, loch i tuczników

- 1. Zapobiegają nadmiernemu namnażaniu bakterii, powodujących biegunki (działanie stabilizujące),**
- 2. Pobudzają apetyt prosiąt oraz mają działanie biostymulacyjne**
- 3. Przyspieszają i zwiększają pobieranie prestarteru przez prosięta (pobudza apetyt), osłaniają śluzówkę jelit.**
- 4. Zioła są chętnie pobierane, ponieważ zawierają komponenty będące naturalnym składnikiem diety świni dzikiej.**
- 5. Posiadają właściwości stymulujące odporność,**
- 6. Poprawiają cechy organoleptyczne i technologiczne mięsa,**
- 7. U loch zapewniają lepszą kondycję loch po odsadzeniu, zmniejszają stres okołoodsadzeniowy, zwiększają skuteczność krycia, stymulują laktację u loch, podnoszą żywotność prosiąt.**

„Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021 – 2030”:

Transfer wiedzy i umiejętności – działania doradcze, szkoleniowe i informacyjne

Gospodarstwa demonstracyjne – produkcja roślinna, zwierzęca, akwakultura, przetwórstwo,

Centrum Praktycznego Szkolenia w Zakresie Małego Przetwórstwa,

baza wiedzy,

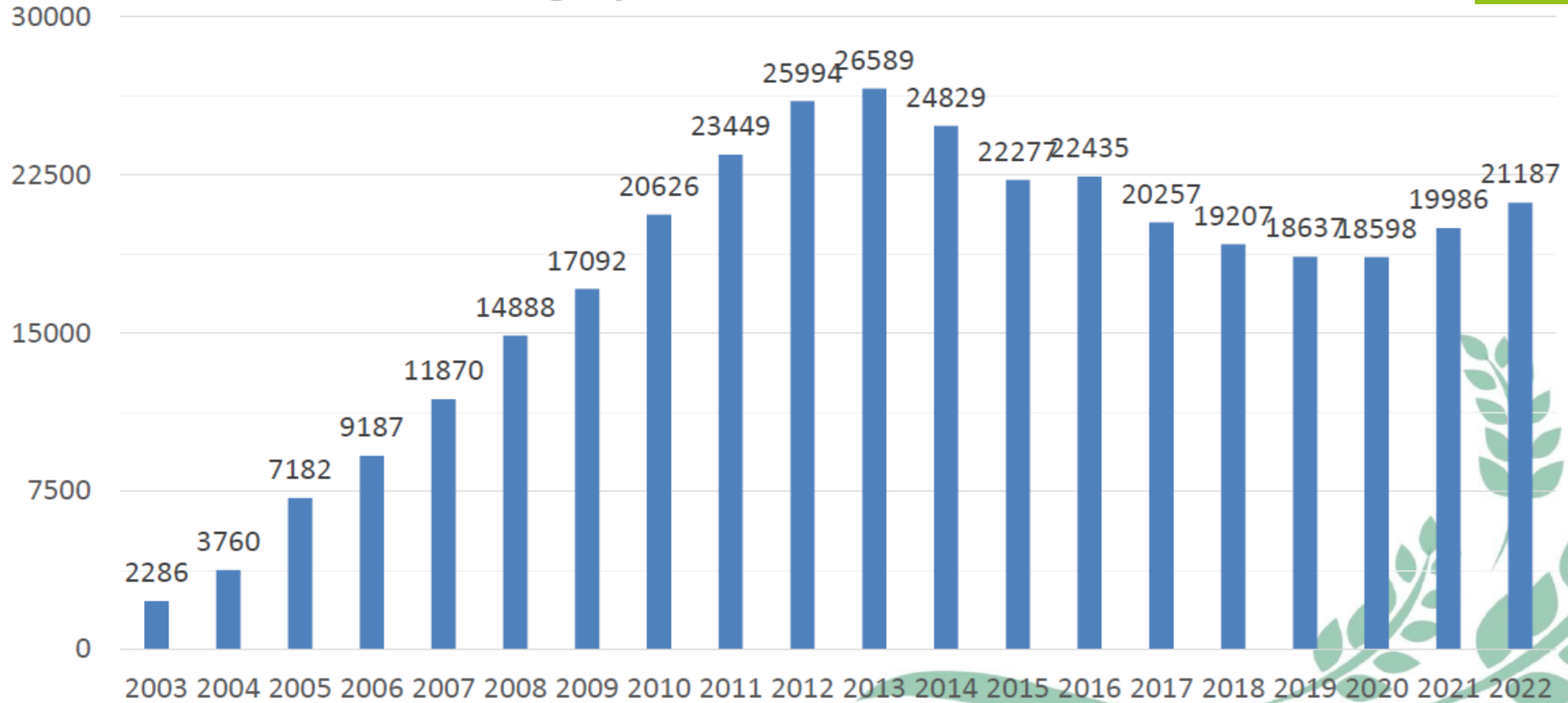
podstawa programowa dla szkół rolniczych,

Polityka Zakupowa Państwa

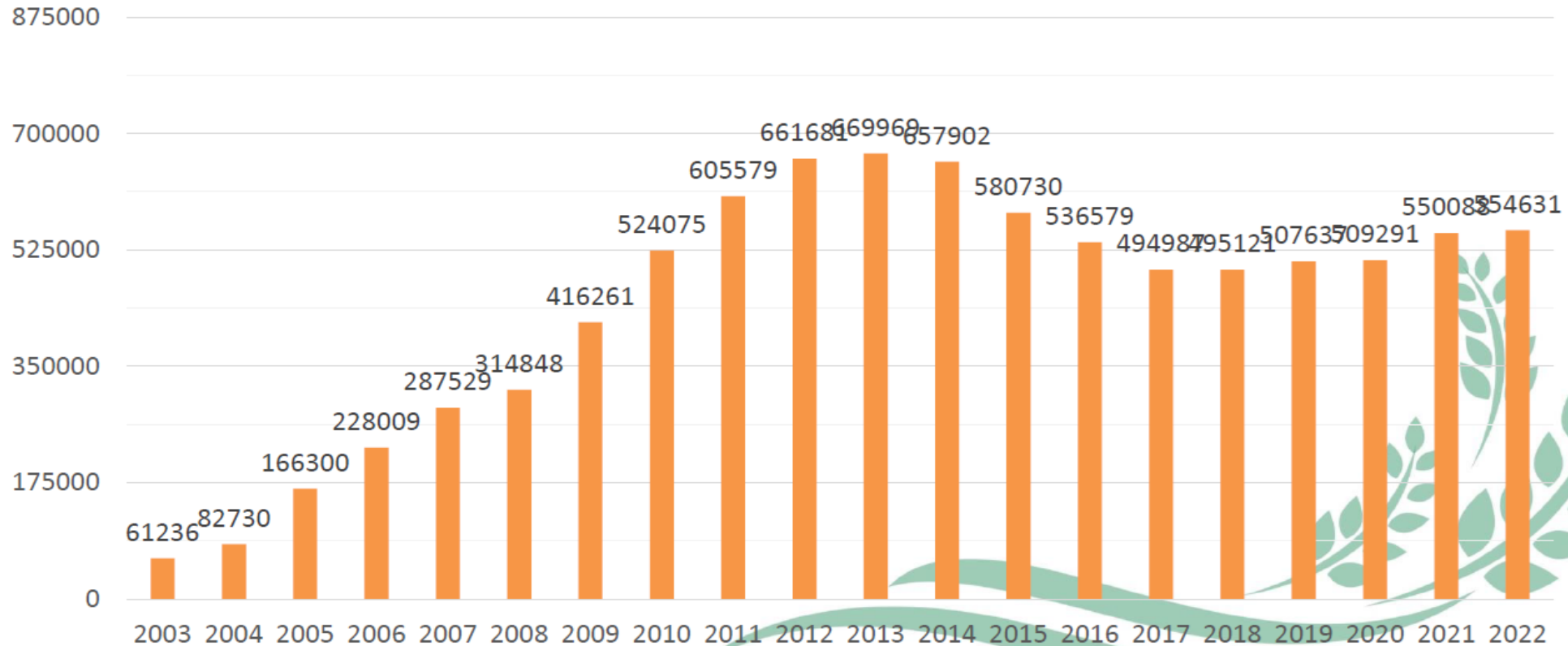
■ Liczba gospodarstw w Polsce w latach 2003-2022

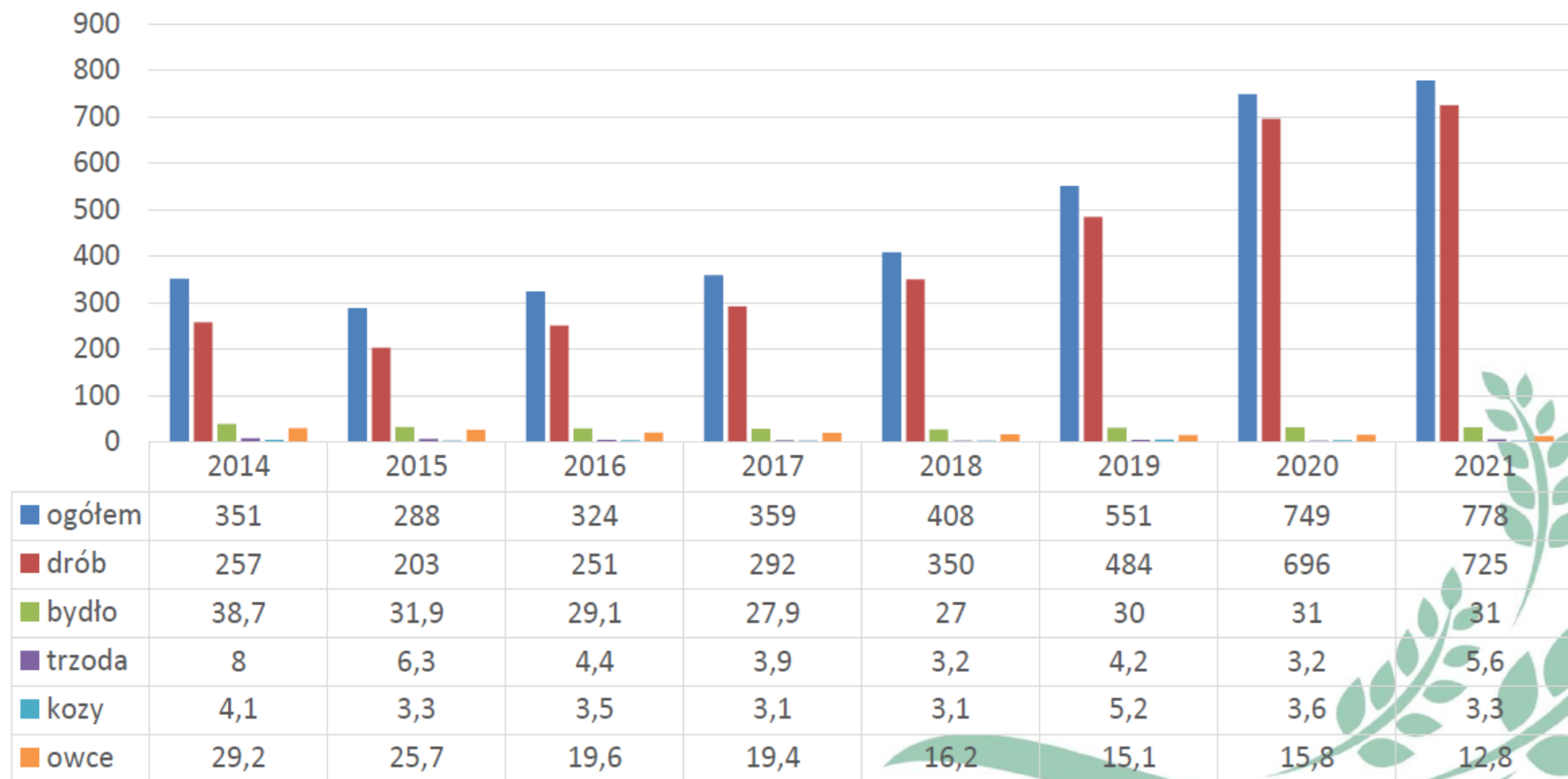
Źródło: UHARS

■ Powierzchnia w systemie rolnictwa ekologicznego w Polsce...

Pogłowie zwierząt ekologicznych 2014-2021 w tys. szt.

Źródło: IJHARS

Maksymalna liczba świń na 1 hektar

Świnie - grupa użytkowa

Maksymalna liczba zwierząt na 1
odpowiada 170 kg N/ha/rocznie)

Prosięta	74
Maciory przeznaczone do rozrodu	6,5
Tuczniki	14
Inne świnie	14

Minimalna powierzchnia dla 1 zwierzęcia:

Lochy z prosiętami	7,5
Lochy luźne i prośne	2,5 – 6
Tuczniki	0,8 – 1,3
Prosięta	0,6

PRZYKŁADOWE REJESTRY dotycz. EKOLOGICZNEGO CHOWU ZWIERZĄT

Producent					Nr rej. PL-EKO-....				
REJESTR URODZEŃ ZWIERZĄT									
Data		Gatunek		Płeć		Numer identyfikacyjny		Uwagi	

Producent						Nr rej. PL-EKO-....							
REJESTR ZWIERZĄT OPUSZCZAJĄCYCH GOSPODARSTWO / SPRZEDAŻ													
Data		Gatunek		Płeć		Wiek		Waga		Nr identyfikacyjny		Uwagi / notatki	

Dowody sprzedaży stanowiące załącznik do niniejszego rejestru zachować do kontroli

Producent					Nr rej. PL-EKO-....						
REJESTR ZAKUPÓW PASZ I DODATKÓW PASZOWYCH										Dowód nabycia (faktura, rachunek, oświadczenie darowizny, wymiany bezgotówkowej, inny)	
Data	Nazwa zakupionej paszy / dodatku paszowego			Ilość	Producent towaru / źródło nabycia						

*W przypadku nielicznych zakupów paszowych można wpisywać je do ogólnego rejestru zakupów środków do produkcji
Przy zakupie surowców paszowych z gospodarstw ekologicznych – załączyć kopię certyfikatu dostawcy
Etykiety (bądź opakowanie) dodatków paszowych zachować do kontroli*

PRZYKŁADOWE REJESTRY dot. EKOLOGICZNEGO CHOWU ZWIERZĄT

Producent:				REJESTR ZAKUPÓW ZWIERZĄT					Nr rejestracyjny PL-EKO-.....	
Data	Gatunek	Status		Zgoda WIJHARS	Płeć	Wiek	Nr identyfikacyjny	Źródło nabycia (sprzedawca)	Dowód zakupu (faktura, rachunek, oświadczenie, etc.)	Notatki / uwagi
		Eko	Konw.							

Dowody nabycia / zakupu zwierząt stanowiące załącznik do niniejszego rejestru zachować do kontroli

Producent:			REJESTR ZABIEGÓW WETERYNARYJNYCH I PIELĘGNACYJNYCH			Nr rejestracyjny PL-EKO-.....
Data	Gatunek	Numer identyfikacyjny	Przyczyna / Diagnoza	Rodzaj zabiegu lub środka weterynaryjnego; nazwa, dawka	Karencja od dnia do dnia (podwójny okres karencji w rol. ekol.)	Przy antybiotyku / leku syntetycznym - podpis lekarza weterynarii*

* dopuszcza się zastosowanie syntetycznych alopaticznych weterynaryjnych produktów leczniczych lub antybiotyków przepisanych przez lekarza weterynarii (Zat. II, część B, 1.5.2.7)

Jeśli w gospodarstwie jest prowadzona ewidencja leczenia – nie ma potrzeby dublowania zapisów lekarza weterynarii

W niniejszym rejestrze należy zapisywać także zabiegi nie wymagające udziału lekarza weterynarii

**WPISY DANYCH DO REJESTRÓW NA PODSTAWIE
DOKUMENTÓW ŹRÓDŁOWYCH**
(faktury, paszporty, karty weterynaryjne, zgody na odstąpienia, etc.)

UWARUNKOWANIA dot. WPROWADZANIA DO GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH ZWIERZĄT SPOZA ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO wg Zał. II część B rozp. 2018/848

SSAKI: WPROWADZENIE ZWIERZĄT SPOZA ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY ROZRODU

Cel: Założenie stada podstawowego w gospodarstwie ekologicznym • pkt 1.3.4.4.1				
Grupa zwierząt	BYDŁO, KONIOWATE, JELENIOWATE	KOZY, OWCE	TRZODA	KRÓLIKI
Wiek	do 6 mies.	do 60 dni życia	do 35 kg wagi	do 3 mies.
Okres konwersji (pkt 1.2.2)	Na produkcję mięsa: 12 miesięcy, nie mniej niż ¾ życia	6 miesięcy		3 miesiące
	Na produkcję mleka: 6 miesięcy			

Cel: Odnowienie (remont) stada • pkt 1.3.4.4.2			
Grupa zwierząt	BYDŁO, KONIOWATE	KOZY, OWCE	TRZODA
Wiek	Samice nieródki (w przyp. jałówek oznacza wiek 15-18 miesięcy). Samce - bez ograniczeń wiekowych		
Liczba samic	Do 10% stada dorosłych zwierząt rocznie	Do 20% stada dorosłych zwierząt rocznie	
Liczba samców	Bez ograniczeń (ale liczba dokupowanych samców musi wynikać z wielkości stada podstawowego)		
Odnośnie małych stad zwierząt	W przypadku stada składającego się z mniej niż 10 szt. bydła, koniowatych, jeleniowatych lub królików, odnowienie sprowadza się do 1 zwierzęcia rocznie	W przypadku stada składającego się z mniej niż 5 szt. świń, kóz lub owiec, odnowienie sprowadza się do 1 zwierzęcia rocznie	
Okres konwersji jak wyżej (pkt.1.2.2)	Na produkcję mięsa: 12 miesięcy, nie mniej niż ¾ życia (jałówka 18-mies. stanie się „ekologiczna” w wieku 6 lat)	6 miesięcy	
	Na produkcję mleka: 6 miesięcy (tzn. mleko można sprzedawać jako ekologiczne po 6 miesiącach konwersji)		

Odsetek zwierząt wprowadzanych do gospodarstwa ekologicznego może być zwiększony do 40% (pkt 1.3.4.4.3) w przypadkach:
 (a) powiększenie gospodarstwa,
 (b) zmiana rasy,
 (c) nowa specjalizacja chowu

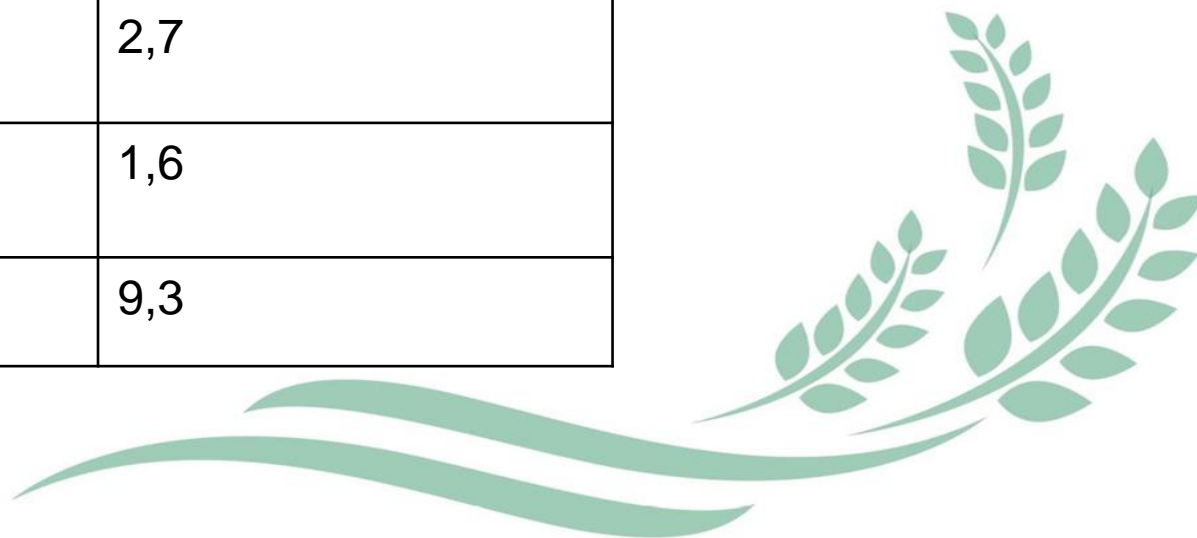
W przypadku ras zagrożonych wyginieciem, samice nie muszą być nieródkami

W każdym przypadku: wprowadzanie zwierząt nieekologicznych wymaga uprzedniej zgody WIJHARS (formularz na stronie internetowej IJHARS)

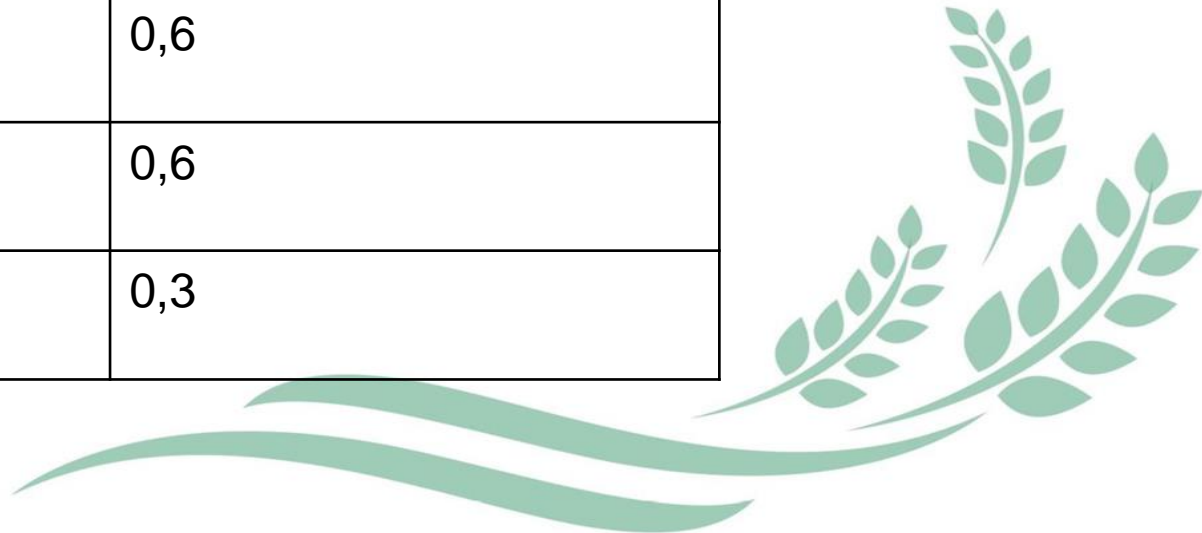
Dobrostan loch - płatności

Praktyki	Wartość punktowa praktyki liczba pkt/szt.
Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	3,9
późniejsze odsadzanie prosiąt (po 31 dniu)	2,7
Utrzymywanie na ściółce	1,6
Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	9,3

Dobrostan tuczników - płatności

Praktyki	Wartość punktowa praktyki liczba pkt/szt.
Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,4
Utrzymywanie na ściółce	0,6
Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,6
Utrzymywanie w cyklu zamkniętym	0,3

Degresywność płatności (w obrębie danej grupy zwierząt):

- do 100 DJP – 100% płatności
- powyżej 100 DJP do 150 DJP – 75% płatności
- powyżej 150 DJP – brak płatności

Płatność dla danego gospodarstwa to iloczyn liczby uzyskanych punktów i stawki płatności za 1 punkt.

Planowana

stawka płatności wynosi ok. 100 zł/pkt.

**Żadna dziedzina ludzkiej działalności, nawet
medycyna, nie ma takiego wpływu na zdrowie
człowieka, jak rolnictwo**

Dr Pierre Delbet (1861-1957), lekarz

Moje przesłanie:

***Jeśli chcesz w zdrowiu
i szczęściu dożyć lat licznych,
jedź wieprzowinę z polskich
gospodarstw ekologicznych.***

/E.R.G./

Opiekun naukowy: prof. dr hab. Eugeniusz R. Grela
Opracował Sławomir Homeja
Ciechocinek 10.04. 2024

